

[Hanne Reintoft.]

om, at hash vil indgå i rækken af vor kulturs nydelsesmidler, er rigtig, så har man i hvert fald ment det som et uskyldigt nydelsesmiddel for raske mennesker, ikke som et bedøvelsesmiddel for de yngste netop i de år, hvor de skal udvikle sig, hvor de skal uddanne sig og finde deres holdning til samfundet.

Med vort stive uddannelsessystem ved vi jo, hvor uhensigtsmæssigt det er, hvis man ikke får uddannet sig, medens tid er. Vi risikerer her at få grupper af mennesker, der bliver ekstra utilpas, fordi de ikke har kunnet følge skemaet i vor teknokratiske verden.

Begejstringen for bl. a. hash i såkaldt venstreorienterede kredse er jo nærmest tragikomisk. Flugten ind i euforien er ganske rigtigt en flugt fra det samfund, som man heller ikke fra venstreorienteret side finder er et ordentligt samfund. For de helt unge, der ikke kan holde samfundet ud og derfor flygter ind i bedøvelse, er oprøret tragisk blindt og fører ikke til noget som helst. For de lidt mere vidende, der en gang har gjort sig deres oprørstrang klar, tager den samme flugt sig mere tragikomisk ud.

Det er ikke svært at forstå, at ungdommen kan føle lede ved vort samfund. Hver dag kan de læse og høre om krigsfare, hver dag kan de læse og høre om menneskelig grusomhed i Vietnam og Afrika, grusomhed, der gør det næsten uudholdeligt at være menneske. I det daglige samfund møder de tilbud om at klare sig som dygtige teknokrater og ellers blive indflydelsesløse løslaver. Respekten for demokratiet, for folkestyret, er svindende, håbet om en fredelig verdensudvikling er svindende, friheden føles stadig mere begrænset, familiestrukturen ændres, livsindholdet forsvinder, og der er ikke tegn på, at vi i vort samfund har noget at sætte i stedet, at vi kan give tilbud om et større og mere værdifuldt kollektiv. Arbejderbevægelsen, der skulle have mulighed for at trække alternativet op, muligheden for at vise, at der er en fremtid, er for en meget stor dels vedkommende vildledt af sine ledere, i andre dele hersker der splittelse og usikkerhed.

At politikere og myndigheder herhjemme griber til de gammelkendte metoder: hårdere

straffe og lapperier på de sociale hjælpeforanstaltninger, kan næppe undre; men at en del af dem, der har forstået vor samfundsproblematik, falder for en modestemning og bidrager til at få unge, der ønsker at give udtryk for, at samfundet bør ændres, til at sløve sig selv til uduelighedens grænse, kan hverken bortforklares eller undskyldes.

Vi må se narkotikaforbruget i dag som et led i en lang række symptomer på store befolkningsgruppers mistilpasning i vort samfund. Nogle tager nervepiller, nogle trøster sig i småborgerlighed og forbrugersisme, andre må have psykiatrisk behandling for alvorlige sindslidelser; nogle bliver alkoholikere. En bestemt samfundsgruppe, fortrinsvis de yngste, har fundet deres måde at holde livet ud på. Man har fornemmelsen af, at der er både et stærkt organisationsapparat og en stærk kapital bag dette tilbud om flugt fra virkeligheden. Men alle disse symptomer må behandles som det, de er; den virkelige kur hedder en ændring af samfundet, og når vi skal symptombehandle, må vi gøre det ligeligt og rimeligt for alle de grupper, der har hjælp behov.

Hans Larsen: Jeg er alvorligt bange for, at man er tilbøjelig til at betragte narkotika-problemet som et rent byproblem. Jeg tror desværre ikke, vi kan begrænse problemet til de befolkningstætte områder; vi må gøre os klart, at soten har bredt sig fra de store byer gennem købstæderne helt ud i landsognene. Måske er man på landet knap så angrebet af sygdommen endnu, men netop derfor er det særlig vigtigt, at vi ikke i den nu kommende lovgivning glemmer disse områder. Af de mange millioner kroner, man nu vil sætte ind i kampen mod stofforbruget her i landet, tror jeg det rigtigste ville være, om en meget stor del blev brugt til at stille egnede lokaler til rådighed for ungdommen som helhed, altså til at give de unge et fristed, hvor de kunne udfolde sig og dyrke deres forskellige interesser under en meget høj grad af frihed og selvbestemmelsesret. Måske skulle der til disse ungdomsgårde knyttes f. eks. en socialrådgiver, ikke som en tvang for de unge, men som et tilbud om råd og vejledning. Jeg tror, man med disse foranstaltninger vil komme meget længere i kampen